

Ja! Ja! Ja!

Goeie seks
kan niet
zonder een
volmondig
'ja!'

Gediscussieerd over seks, over wat kan en wat niet, wordt er genoeg. Maar het gaat steeds over grove schendingen, terwijl grenzen in alledaagse relaties veel subtieler worden overschreden, schrijft Tanny Dobbelaar.

tekst Tanny Dobbelaar

Aan

het einde van *The Voice Kids* betreden alle coaches en hun pupillen het podium. Ilse de Lange heeft haar hand op de schouder van een puberjongen die boven haar uitsteekt. Naast hen staat Marco Borsato met vóór zich zijn pupil. Hij wrijft het blonde meisje stevig over haar armen en fluistert iets in haar oor. Ze lacht, hij slaat zijn arm om haar borstkas waar die op tepelhoogte blijft liggen. Haar lach vergrijnst.

Ze duwt de hand van zich af, maar hij keert steeds terug naar dezelfde plek. Borsato straalt van genoeg. Het meisje kan geen kant op. Zelden zie je twee tegenstrijdige perspectieven zo helder gevangen in één shot.

Borsato is zich van geen kwaad bewust, denk ik. Zijn behoefte aan verbinding staat haaks op haar ongemak. Zeker weten doe ik dit overigens niet. Hoe weet je wat er in een ander omgaat?

Sterker nog, soms weet je amper wat je zelf voelt. Een schrijnend voorbeeld geeft de Amerikaanse essayist Mary Gaitskill. In *Following the Rules* beschrijft ze hoe ze als jonge twintiger seks heeft met een man die in kleur en klasse ver van haar af staat. Beiden zijn onder invloed. Als ze vraagt wat hij denkt, antwoordt hij iets als 'Het is dat ik zo aardig ben, anders zou ik je ter plekke naaien'. Dat wil ze helemaal niet. Toch gebeurt het. Hij deed zelfs zijn best om haar op te winden, schrijft Gaitskill. Desondanks voelt ze zich verkracht.

Dit gebeurde in de jaren zeventig. Later vertelt ze overdreven versies van de ervaring.

Soms verzint ze er zelfs gewelddadige details bij, alleen maar om haar gevoel van verkracht zijn te kunnen overdragen.

Waarom liet ze dat gebeuren? Deels uit angst – nee zeggen kon leiden tot erger – deels uit plichtsgevoel. Er hing een scenario in de lucht – jongen en meisje 's nachts alleen in een flat – dat smeekte om uitvoering.

En waarom beschrijft ze het als een verkrachting? Gaitskill ervoer een onuitsprekelijke, vormeloze pijn. Een keurig jong wit meisje uit de middenklasse had, na een pille-tje Isd, seks gehad met een jongen wiens gedrag ze niet kon plaats. Waar ze zelf naar verlangde, wist ze niet. Daar was ze te onervaren voor.

Een jaar later werd Gaitskill echt verkracht door een vreemde man die haar met de dood bedreigde. Deze ervaring was, hoewel vreselijk, onvergelijkbaar minder pijnlijk dan de nachtmerrie destijds in de flat. Gaitskill herstelde relatief snel. Ze schrijft: 'Eerlijk gezegd ben ik banger geweest tijdens mijn kleuter-tijd op het schoolplein'.

Hoe is het mogelijk? Haar verklaring: de pijnlijke helderheid van de brute verkrachting kon ze beter verdragen dan de duistere, tegenstrijdige gevoelens over seks met een jongen tegen wie ze geen nee had gezegd.

Hoewel de details zeer specifiek, mis-schien gedateerd en best Amerikaans zijn, klinken Gaitskills belevenissen niet uitzonderlijk. Ik herken het stramien uit anekdotes van andere vrouwen: ik was jong, ik wilde het niet, toch had ik seks, ik liet het gebeuren, maar het was niet oké.

Het huidige Nederlands strafrecht zal dit soort belevenissen beslist niet veroordelen als seksueel misdrijf. Een rechter veroordeelt alleen seks met geweld of dreiging met geweld. In 2020 diende er een strafzaak tegen een rijinstructeur. Tijdens meerdere rijlessen had hij een leerling naar een afgelegen >>